

УДК 378.016:793.33

Олександр ЖИРОВ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «БАЛЬНИЙ ТАНЕЦЬ ТА МЕТОДИКА ЙОГО ВИКЛАДАННЯ»

У публікації визначено й проаналізовано основні напрями вдосконалення змісту хореографічної підготовки в умовах реалізації цілей сталого розвитку в контексті викладання освітнього компонента «Бальний танець та методика його викладання». Автором визначено такі складники: інтеграція міждисциплінарного підходу, упровадження екологічної свідомості в освітній процес, збереження культурної спадщини, соціальна відповідальність і гендерна рівність, розвиток інклюзивних методів навчання, фізичне та психічне здоров'я, використання сучасних технологій.

Ключові слова: *цілі сталого розвитку, освітній компонент «Бальний танець та методика його викладання», зміст хореографічної підготовки, хореографічна освіта.*

Стратегія сталого розвитку, що була прийнята ООН у 2015 р., визначає глобальні цілі розвитку суспільства, серед яких якісна освіта, здоров'я та добробут, гендерна рівність, сприяння культурному різноманіттю та забезпечення екологічної стійкості. У цій площині система хореографічної освіти потребує модернізації, щоб відповідати вимогам сучасності та сприяти досягненню цілей сталого розвитку. Зокрема, вдосконалення змісту освітнього компонента «Бальний танець та методика його викладання» є важливим напрямом, що сприятиме підготовці фахівців нового покоління, здатних поєднувати професійні навички з глобальними завданнями сталого розвитку.

Фундаментальне дослідження явища хореографічної освіти представлено в роботах як українських, так і іноземних науковців, зокрема: Л. Андрощук, Г. Березова, О. Голдрич, Б. Колногузенко, Л. Масол, Т. Повалій, П. Фриз, Хе Сюефей, Е. Чекетті та інших. Питання хореографічного навчання в контексті дозвілєвої діяльності вивчали теоретики та практики, такі як Л. Андрусенко, Т. Благова, Ю. Гончаренко, К. Зозуля, О. Мартиненко та інші. Різні аспекти вдосконалення хореографічної підготовки дітей у колективі бального танцю досліджували Є. Бірюкова, Л. Браїловська, К. Валівач, К. Ляшенко, О. Калужна, Т. Осадців, О. Присяжнюк, І. Спінул, П. Фриз та інші. Особливе значення для даного дослідження мають роботи, присвячені питанням хореографічної підготовки в різних видах спорту: Н. Бачинська, С. Борисенко, О. Демідова, Т. Лисицька, В. Рижкін, І. Сороневич, В. Сосіна, В. Тодорова та інші. Підготовку в закладах загальної середньої, фахової передвищої, вищої та спеціалізованої мистецької освіти досліджували Л. Андрощук, Т. Благова, Л. Бондаренко, С. Зубатов, О. Мартиненко, О. Плахотнюк, О. Реброва, Ю. Ростовська, А. Тараканова, Ю. Тараненко, Л. Цветкова та інші.

Проведений аналіз науково-методичної та спеціальної літератури свідчить, що за останній час питання підготовки фахівців-хореографів у закладах вищої освіти порушувалося неодноразово. Проте досліджень, присвячених вивченню проблеми удосконалення змісту хореографічної підготовки у процесі вивчення освітнього компонента «Бальний танець та методика його викладання», не проводилося.

Мета публікації – визначити основні напрями вдосконалення змісту хореографічної підготовки в умовах реалізації цілей стратегії сталого розвитку.

У сучасному світі танцювальна освіта відіграє важливу роль у формуванні не лише професійних компетентностей майбутніх хореографів, але й сприяє загальному розвитку особистості, фізичному здоров'ю та соціальній відповідальності. Вивчення освітнього компонента «Бальний танець та методика його викладання» відкриває можливості для вдосконалення освітнього процесу у відповідності з цілями сталого розвитку (ЦСР). Стратегія сталого розвитку передбачає забезпечення якісної освіти (ЦСР 4), сприяння гендерній рівності (ЦСР 5), збереження культурної спадщини (ЦСР 11), підтримку здорового способу життя (ЦСР 3) та виховання екологічної відповідальності (ЦСР 13) [1]. Ці принципи можуть бути інтегровані у хореографічну підготовку для досягнення комплексного підходу до виховання фахівців.

Основними напрямками вдосконалення змісту хореографічної підготовки у процесі вивчення освітнього компонента «Бальний танець та методика його викладання» нами визначено:

1. Інтеграція міждисциплінарного підходу.

Освітній компонент «Бальний танець та методика його викладання» потребує розширення міждисциплінарного підходу, який включатиме знання з педагогіки, психології, анатомії, соціології, історії, культурології і навіть екології. Це сприятиме формуванню у здобувачів комплексного підходу до викладання дисципліни, що враховує індивідуальні особливості учнів та потреби сучасного суспільства, дозволить здобувачам не лише опанувати танцювальні техніки, але й краще розуміти вплив мистецтва на суспільство, культуру та довкілля. Міждисциплінарність дає можливість виховати всебічно розвиненого педагога, здатного застосовувати знання з різних сфер для ефективного викладання та підтримки сталого розвитку, розвивати навички критичного мислення, здатність адаптувати танцювальні методики до різних вікових та соціальних груп, а також інтегрувати сучасні технології у викладання.

2. Упровадження екологічної свідомості в освітній процес.

У контексті Цілей сталого розвитку важливим аспектом є виховання екологічно свідомих громадян. Хореографічна підготовка може бути доповнена елементами екологічної освіти. У процесі вивчення бального танцю можна впроваджувати екологічні теми через вибір матеріалів для костюмів та реквізитів, організацію освітніх проєктів і танцювальних заходів, теми яких спрямовані на збереження культурної спадщини у контексті екологічної відповідальності, а також заохочення здобувачів до усвідомленого ставлення до ресурсів. Це також сприяє усвідомленню важливості збереження природного середовища в рамках культурних заходів, розумінню, що хореографія може бути не лише мистецтвом, але й важливим інструментом соціальних змін.

3. Збереження культурної спадщини.

Бальний танець є важливою частиною світової культурної спадщини. В

освітньому процесі важливо акцентувати увагу на вивченні історії танцю, його культурних коренів та розвитку. Це допоможе зберегти традиційні танцювальні форми та сприятиме їх популяризації серед молодого покоління.

Одночасно з цим варто заохочувати інноваційність. Танцювальна освіта повинна бути відкритою до нових форм і стилів, які поєднують традиційні техніки з сучасними тенденціями. Інноваційні підходи до бального танцю можуть включати використання технологій (відеоаналіз, цифрові платформи для навчання), інтеграцію різних танцювальних жанрів та розвиток нових форм танцювальної взаємодії.

4. Соціальна відповідальність і гендерна рівність.

Викладання бальних танців може стати потужним інструментом у сприянні соціальній відповідальності та гендерній рівності. Важливо розвивати в освітніх програмах у сфері бального танцю таку методику викладання, яка сприяє рівності між учасниками танцю, незалежно від їх статі. Бальний танець традиційно розглядається як парний танець, що вимагає співпраці між партнерами. Однак важливо виховувати у здобувачів повагу до рівності статей та усвідомлення важливості гендерного балансу. Студенти мають навчатися враховувати різноманіття аудиторії, а також розвивати рівноправні стосунки між партнерами у танці, що відображає сучасні суспільні цінності.

5. Розвиток інклюзивних методів навчання.

У процесі вивчення «Бального танцю та методики його викладання» необхідно запроваджувати інклюзивні практики, що передбачають залучення людей з різними, зокрема обмеженими фізичними та психологічними можливостями до танцювальної діяльності, що сприятиме розвитку емпатії та соціальної інтеграції. Це допоможе зробити танцювальну освіту доступнішою, сприятиме формуванню толерантності, взаємоповаги та соціальної відповідальності серед здобувачів освіти. Вивчення різних методик інклюзивного викладання дозволить майбутнім педагогам адаптувати програми для учнів з особливими потребами.

6. Фізичне та психічне здоров'я.

Бальний танець має значний позитивний вплив на фізичне здоров'я, оскільки це активна форма руху, що сприяє розвитку м'язової системи, координації та витривалості. Водночас, танець розвиває і психічне здоров'я, сприяючи емоційній стійкості, зниженню рівня стресу та підвищенню самооцінки. Студенти повинні отримувати знання не лише про техніку виконання танців, але й про важливість правильної розминки, відновлення після навантажень, а також про техніку стрес-менеджменту, що допоможуть уникати емоційного вигорання. Тому вдосконалення змісту освітнього компонента повинно включати акценти на здоровому способі життя, правильній фізичній підготовці, а також на методах збереження психічного благополуччя.

7. Використання сучасних технологій.

Сталий розвиток вимагає постійного пошуку нових форм та методів викладання. Сучасні цифрові технології відіграють важливу роль у процесі навчання. Вдосконалення змісту освітнього компонента має включати активне використання відеоуроків, інтерактивних платформ, аналізу рухів через спеціальні програми, що дозволить здобувачам більш ефективно вивчати техніку танцю. Використання технологій також сприяє доступності навчальних матеріалів для більш широкої аудиторії та забезпечує нові можливості для розвитку

професійних навичок.

Отже, удосконалення змісту хореографічної підготовки здобувачів у процесі вивчення освітнього компонента «Бальний танець та методика його викладання» має враховувати глобальні виклики та сприяти досягненню цілей стратегії сталого розвитку. Інтеграція інноваційних технологій, міждисциплінарних знань, здорового способу життя, гендерної рівності та культурного різноманіття є ключовими кроками, що допоможуть підготувати професіоналів, здатних впливати на позитивні зміни в суспільстві через мистецтво танцю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30.09.2019. № 722/2019 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 25.09.2024).